

Η ελληνική γλώσσα στο διάβα του χρόνου: Η γραφή και η γραφειοκρατία των Μινωιτών και των Μυκηναίων (Μέρος Γ')

/ [Γενικά Θέματα](#)

Η γραφή υπήρξε μια από τις καινοτομίες που εισήγαγαν οι ηγεμόνες των παλαιότερων ανακτορικών κοινωνιών της Κρήτης θέλοντας να αντεπεξέλθουν στις αυξημένες απαιτήσεις των καιρών

Στο πλαίσιο των αλλαγών που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της Παλαιοανακτορικής Περιόδου (2000/1900-1700 π.Χ.) στο πεδίο της παραγωγικής διαδικασίας και της γενικότερης οικονομικής δραστηριότητας -σε αυτές αναφερθήκαμε στο τέλος του προηγούμενου άρθρου μας- εντάσσεται και η ανάπτυξη ενός σύνθετου γραφειοκρατικού συστήματος διοίκησης. Η εν λόγω διοικητική δομή, που πρωτοεμφανίστηκε στο Αιγαίο το 18ο αιώνα π.Χ., συγκροτήθηκε προκειμένου να ελεγχθούν η παραγωγή (μαλλιού, προϊόντων εργαστηρίου) και τα αποθέματα των αποθηκών, ενδεχομένως δε και το σύστημα πληρωμών των υπαλλήλων.

Προς τούτο χρησιμοποιήθηκαν σφραγίδες, σφραγίσματα, έγγραφα σε πήλινες πινακίδες κ.ά. Αρχεία και έγγραφα κρητικών προαλφαβητικών γραφών (κείμενα της ανερμήνευτης μέχρι σήμερα εικονογραφικής ή ιερογλυφικής γραφής και κείμενα σε Γραμμική Α, λογιστικά κατάστιχα διοικητικού χαρακτήρα ως επί το πλείστον) έχουν εντοπιστεί σε λιγοστές θέσεις του Αιγαίου, αλλά το πόσο εκτεταμένη ήταν η χρήση της γραφής παραμένει ερωτηματικό, όπως και το τι σημαίνει στην πραγματικότητα η παρουσία των εγγράφων αυτών αναφορικά με την επιρροή -ή και την κυριαρχία ακόμα- που ασκούσαν τότε στον αιγαιακό χώρο οι Μινωίτες.

Σε κάθε περίπτωση, η γραφή –μαζί με το σφραγιστικό σύστημα– υπήρξε μια από τις καινοτομίες που εισήγαγαν οι κατά τόπους αριστοκρατίες, οι ηγεμόνες των παλαιότερων ανακτορικών κοινωνιών της Κρήτης, θέλοντας να αντεπεξέλθουν στις αυξημένες απαιτήσεις των καιρών, που ήταν απόρροια τόσο σταδιακών εσωτερικών μεταβολών όσο και εξωτερικών επιδράσεων (ακόμα πιο ενισχυμένων επαφών με τις υπόλοιπες περιοχές του Αιγαίου).

Γύρω στο 1700 π.Χ., όπως έχουμε προαναφέρει, τα Παλαιά ή Πρώτα Ανάκτορα καταστράφηκαν από σεισμούς. Το γεγονός αυτό σηματοδότησε τη μετάβαση του μινωικού πολιτισμού στην επόμενη περίοδο, τη λεγόμενη Νεοανακτορική, όπου γνώρισε την ύψιστη ακμή του. Κύρια χαρακτηριστικά της περιόδου αυτής, που διήρκεσε έως το 1500/1450 π.Χ., ήταν η ταχεία και πολυτελέστερη ανακατασκευή των περισσότερων ανακτόρων, η ριζική αναδιοργάνωση της δημόσιας διοίκησης, η εκ βάθρων αναδιάρθρωση της πολιτικοοικονομικής ζωής, της μινωικής κοινωνίας εν γένει.

*Στη φωτογραφία του παρόντος άρθρου, ο περίφημος δίσκος της Φαιστού (πιθανώς 17ου αιώνα π.Χ.), με ιερογλυφική μινωική γραφή αποτυπωμένη σπειροειδώς και στις δύο πλευρές του.

Πηγή: in.gr